

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen
In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Concl. V. Non solvitur sigillum per expressum consensum pœnitentis,
nedum per præsumptum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

non tenetur ea confiteri, sed potest velle solum confiteri peccatum antiquum.

Quo argumento etiam rejicitur distinctio Dicastillonis Disp. 12. n. 123. qui putat non esse contra sigillum, si reveletur novum peccatum veniale, intelligendo peccatum, quod de novo occurrit, non quod de novo factum est; hæc, inquam, distinctio eodem argumento rejicitur: nam etsi novum peccatum occurrat, & hoc clarè omnibus constet, tamen potest pœnitens non velle confiteri illud novum peccatum, sed solum antiquum, quod immediatè antè confessus fuit. Interim bene dicit hic Auctor: Absolutè tamen oportet tacere, & sic loquentes Confessarii, ab iis, quibus incumbit, seridè compescendi essent.

Si inferas; ergo non licebit simpliciter dicere: *Confessus est veniale*. Neg. Conseq. quia eo ipso quòd ille accedit ad Confessionem, & non curat sciri, se esse confessum, jam prodit se habere aliquid veniale, quia alioquin Confessionem non posset facere; ideòque qui dicit, illum habuisse veniale, nihil penitèntis plus revelat, quàm ipse pœnitens revelet, dum vult confiteri. Hæc de ultima parte Conclusionis.

Restat penultima, quam docet Malderus suprâ cap. 12. cum Aliis quos citat. Ratio est: quia suspicio oritur inde, quòd alii confessi sint mortalia. Immo expedit planè, ut à tali laude omnino abtineat Confessarius, estò plures pœnitentes audierit; ne dum unum extollit, alios indirectè gravet, de quibus similia non dicit. De personis confessis (inquit Gerson Alphab. 41. lit. H.) expedit magis tacere, quàm aliquid dicere, vel laudando vel vituperando in genere vel specie. Et Alphabet. 18. lit. I. de laudantibus pœnitentes suos dicit, quòd dent occasionem malè suspicandi de aliis, quos non laudant; & mendaciter constendi, ut videlicet etiam laudentur.

Ad hoc propositum allegant DD. quod Gregor. Homil. 18. in Euang. (agens de calumnia Iudæorum: *Nonne bene dicimus, quia Samaritanus es tu, & demonium habes?*) ait: Duo quippe ei illata fuerunt, unum negavit, alterum tacendo concessit. Quod refertur cap. Nonne 5. de Præsumpt. Et cap. Qualis 4. distinct. 25. (quòd est Gregor. Dialog. lib. 4. cap. 39.) sic lego: *Quod de uno negatur, consequens intellectus patet, quia de quibusdam conceditur.*

Est paradigma huc pertinens apud Ludovicum de Beia, Respons. p. 3. casu 15. ubi duarum sororum Confessarius juniorem laudans, quòd virgo sit, & sine crimine, efficit, ut seniore relicta, ejus matrimonium adolescens quidam expetat. Meritò, inquit Malderus suprâ, Confessarium istum damnat, ut revelatorem Confessionis senioris sororis.

Ne tamen (subjungit idem Auctor) quis putet hinc consequens esse, ut numquam liceat Confessario, præsertim Parocho, qui omnes suos audit Parochianos; unum ex illis ex Confessione laudate, monet idem Beia, etiam ex Confessione posse quempiam laudari præ alio, quando res, de qua agitur, non est talis, ut putetur aliunde, quàm ex Confessione non posse sciri, & non agitur de personis ita conjunctis, ut quod de una affirmatur, de altera negari intelligatur. Quare violat secretum Confessionis, si dicat, in sua Parochia solum Innoam esse virginem aut castam. Ita Malderus. Et quis audeat contradicere?

Hic ergo erit finis hujus Conclusionis; sed nondam statim Sectionis: nam restant duæ celebres quæstiones, Prima; An sigillum solvatur per consensum pœnitentis? Altera; Quomodo Confessarius possit uti, vel non uti scientiâ Confessionis? De prima instituitur

CONCLUSIO V.

Non solvitur sigillum per expressum consensum pœnitentis, nedum per præsumptum.

Prima pars videtur esse Scoti 4. dist. 21. q. 2. ubi quærit: *Verum Confessor in quocumque casu teneatur celare peccatum sibi in Confessione detectum?* Et n. 1. ait: *Videtur quod non, quia licitum est unicuique renuntiare iuri suo: ergo consentienti, cum ius suum sit, peccatum suum celari, licet huic iuri renuntiare, licentiando Confessorem, ut non teneatur illud celare.*

Respondet autem ad hoc argumentum n. 18. *Quòd peccatum confessum debere celari, non est tantum ius consentientis, sed ius communitatis; quia ex opposito, scilicet revelatione, sequeretur continua perturbatio in communitate, quia passim quilibet reputaret alium abominabilem: & non licet isti renuntiare iuri communitatis, licet suo.*

Aliter potest dici; estò etiam, quòd tantum esset ius istius, id est, in favorem istius indulti, non licet isti renuntiare quoad hoc, quòd Confessor sit liber ad revelandum; quia Confessor tunc tenetur multiplex iure, natura scilicet & positivo, quorum nullius revocatio est in potestate consentientis.

Rogas Doct. Subt. Quid igitur faciet Confessor; confesso volente peccatum suum prodigi? Respondet ibidem: *Quòd consentiens potest postea peccatum suum extra Confessionem dicere; & si sit secretum, adhuc licentia sequens non absolvit Confessorem à lege natura, quin teneatur celare;*

R r 2

72.
Prima pars
Concl. videtur esse Scoti

73.
Quid faciet
Confessor,
quando
consentiens
vult alia
Confessionem suam
dici.

Ubi etiam
distinctio
Dica.

Solventibus
Sectio.

70.
Probat
penultima
pars Concl.
que est Malderus.

Sectio.

71.
Paradigma
huc pertinens
apud
Lud. de
Beia.

Malderus.

sed si dicit, ut non habeatur secretum, & maximè apud aliam personam, vel apud alias certas, quibus fortè licet propter aliquem bonum finem, qui potest sequi ex revelatione istis facta, vel illi: tunc Confessor potest dicere illud, tanquam sibi publicè dictum extra omne secretum.

Quæris rursus: Numquid potest tunc dicere; *Audivi hoc in Confessione?* Respondet Doctor n. 19. Dicitur, quòd hæc sola verba: *Audivi hoc peccatum, & hujus personæ in Confessione, includunt peccatum mortale; quia includunt revelationem huius ut cogniti, eo modo, quo non licet revelari. Vnde cui post Confessionem revelatur extra omne secretum, caveat in modo narrandi, ne hoc narret, tanquam sibi dictum modo, quo non licet revelari.*

74. *Obiectio ex Scoto.* **Contra hoc:** Licet hoc narratum extra Confessionem dicere, quibus ille vult, & non est narratio specialis per hoc, quòd dicit, hoc esse sibi confessum: hoc igitur dicere est sibi licitum.

Solvitur. Hanc objectionem lego apud Scotum, sed solutionem non invenio. Fortè eam Doctor omisit, quia satis notum erat aliter narrare peccatum, qui dicit: *Petrus commisit homicidium, aliter qui dicit: Petrus confessus est mihi homicidium.* Quippe prima narratio pro obiecto suo solum habet homicidium, abstrahens omnino ab eius Confessione; secunda autem narratio, præter homicidium, pro obiecto suo habet actum Confessionis. Et ideo supra diximus, licitum esse Confessario revelare peccatum publicum, abstrahendo à Confessione; illicitum autem illud revelare tanquam dictum in Confessione.

75. *Hiquæ putat eam non esse Scoti.* Interim Hiquæus in suo Comment. ad illum locum Scoti n. 38. Hæc, inquit, obiectio non est Doctoris, neque cohæret suæ litteræ, ut patet ex tota responsione ad argumentum hoc, & ex doctrina: quia si per eum nullo modo licet, etiam de voluntate pœnitentis, revelare Confessionem; & ad effectum revelandi peccatum confessum, exigit, ut extra Confessionem & secretum ei dicatur; sequitur, neque Confessarium dando causam scientiæ, posse allegare Confessionem; & huc omnes rationes ejus tendunt. Notatur etiam ut additio in secunda correctione Mauriti. Unde vel est ipse Mauriti vel Antonii Tarvisini, non autem Doctoris. Hæc ille.

76. *Contra ait: Exit auctor, existimans eam esse Scoti.* Respondeo; me summè mirari, si additio est, eam ut talem non notari ab Hugone Cavallo, qui novissimè recognovit quæstiones Scoti in 3. & 4. Sententiarum, & habitâ collatione cum selectioribus antiquis editionibus, ac vetustissimo Codice manuscripto, ab innumeris mendis & vitiis, quibus ubique scatebant, castigavit. Præsertim cum alias additiones, quæ veræ additiones sunt, noter.

Deinde, quod ait hic Auctor; omnes rationes Scoti hæc tendere, ut probet, Confessarium, dando causam scientiæ, non posse alle-

gare Confessionem, porius probat, illam esse objectionem Scoti, qui nolit dissimulatio, sicut Aliqui hodie faciunt, vel minimam difficultatem, oppositam suæ litteræ: unde hæc obiectio optimè cohæret suæ litteræ eo modo, quo objectiones debent cohære, id est, repugnat litteræ suæ, & ideo ait: *Contra hoc.* Ut ut sit de Auctore hujus objectionis, soluta est, quod sufficit.

Nihilominus maxima pars Doctorum existimat, Confessarium de consensu expresso pœnitentis posse revelare audita in Confessione, hoc fundamentum, quasi unico, quòd per talem revelationem non reddatur Sacramentum odiosum. Unde, inquit, pœnitens tali casu non dispensat aut relaxat jus naturale, divinum vel Ecclesiasticum; sed ponit conditionem, quæ posita jus non obligat; quia solum obligat non revelandum, absque expressa licentia pœnitentis: quoniam hæc sola revelatio potest reddere Sacramentum odiosum, propter quod odium evitandum, inducta est obligatio.

Igitur tali casu cessat ratio legis adæquatæ, idque in universalibus: ergo cessat ipsa lex, seu peccatum, ab initio talis casus non fuit lege illa comprehensus. Sicuti non comprehenditur lege secreti naturalis, casus in quo aliquis revelatur de licentia ejus, qui commiserat secretum.

Verùm hæc ratio nimium probat, & ideo nihil; quod sic declaro: secretum naturale non potest solvi de licentia committentis, ut nullus omnino maneat obligatio vel in eo, qui revelat, vel in altero, cui secretum revelatur ergo similiter ita posset solvi sigillum de licentia pœnitentis, ut non maneret amplius obligatio sigilli in Confessario; neque in tertio, cui de licentia pœnitentis peccatum revelatur quod tamen non videntur Lugo & alii Auctores, quos citat supra n. 133. admittere.

Sic enim ait Eminent. Secunda sententia communis affirmat, pœnitentem, non solum posse ea, quæ dixit in Confessione, extra Confessionem dicere, de quo non est dubium, sed etiam dare licentiam, ut manente sigillo Confessionis, possit Confessarius ad talem vel talem effectum uti illâ scientiâ, vel illam alteri communicare sub eodem sigillo. Ita S. Thomas dist. 21. q. 3. a. 2. Bonaventura, Richardus, Palud. Adria. Henricus, Sylvestri. uterque Soto, Ioan. Med. Antonio. Navarr. Covarr. & alii, quos afferunt & sequuntur Suarez dictâ Sectione 5. n. 6. & Vasquez q. 93. a. 4. dub. 5. n. 2. & alii Recentiores communiter.

Est autem magna differentia inter hunc modum licentiæ, & illum alium: nam si pœnitens primo modo procedat, dicendo extra Confessionem; quod prius in Confessione dixerat, jam nec Sacerdos, nec il, quibus ipse diceret, obligantur ad secretum sigilli Confessionis, sed ad secretum naturale pro qualitate materiæ: quare in multis casibus

posset illud absque alia licentia manifestare ad aliquod damnum vitandum; secus vero, quando licentia datur hoc secundo modo, retinendo sigillum Confessionis, & non dando aliam notitiam extra Confessionem, sed licentiam utendi notitiâ Confessionis ad talem vel talem effectum: tunc enim omnes ii, ad quos transit ea notitia, obligantur eodem Confessionis sigillo. Hactenus Lugo.

Ergo secundum ipsum & alios Auctores, quos citat, tali casu non solvitur sigillum, sed solum extenditur ad pauciores, vel plures juxta beneplacitum penitentis. Idem docet Malderus supra c. 4. dicens: Istud facile admittitur, non nisi ex legitima causa, utili & honorifica contenti, immo satis necessaria, utendum esse hâc praxi; & etiam ipsum, cui de consensu penitentis fit revelatio, teneri secreto sigilli.

Sed numquid Scotus contrarium docet? Minime, ut patet ex his ejus verbis, supra relatis: Quia ex opposito, scilicet ex revelatione, sequeretur continua perturbatio in communitate; quæ non sequitur ex revelatione sigillata (ut sic loquar) sive extensione tantum sigilli ad aliquem tertium.

Unde non est verisimile, Scotum voluisse improbare illam extensionem, v. g. ad interpretem, consiliarium &c. sed tantum solutionem sigilli, id est, talem revelationem, ut nec Confessarius, nec alii, quibus fit revelatio, teneantur sigillo, sed possint de illis peccatis loqui, etiam ut dictis in Confessione, sicut de aliis peccatis publicis vel occultis, nunquam confessis.

Et verò Scotum meritiò improbasse talem revelationem, patet: quia est dedecus Sacramenti, quòd Sacerdos & alii ita utantur ejus notitiâ (ut sic loquar) ac si non esset Sacramentum; unde & redditur odiosum, si non ipsi penitenti, qui dedit licentiam, saltem aliis, qui nesciunt licentiam datam; & quàmvis eam scirent, tamen cogitant Confessarium facile posse excedere ob volubilitatem linguæ, & inconsiderationem seu inadvertentiam; ac proinde non rarò contingere, ut ea narret, quæ aliàs non deberet narrare. Vide quæ de hac re diximus Disp. præced. Sect. 9. concl. 4. ubi de revelatione complicitatis, & ejus correctione ex scientia confessionali tractatur.

Sanè nemo, arbitrò, negare potest, sic magis consuli honori & reverentiæ debite huic Sacramento; ergo verisimile est, Christum sic instituisse hoc Sacramentum; ut Confessarius, ne quidem de licentia penitentis, possit uti notitiâ confessionali, ac si talis non esset; præsertim cum talis usus nec necessarius, nec utilis esse possit; nam unico verbo potest dare scientiam extra Sacramentum, dicendo: *Quæ tibi dixi in Confessione, dico nunc extra Confessionem, ut est communis sententia DD. quidquid*

Aliqui pauci sine fundamento reclamant, postulantes novam declarationem peccatorum in particulari.

Et quàmvis hæc necessaria foret (quod non) haud equidem difficilis iis, qui sua peccata volunt aliis manifestare per Confessarium absque ulla obligatione sigilli: ergo nulla est necessitas, vel utilitas utendi notitiâ sacramentali, quasi non esset sacramentalis, quæ est aliqua irreverentia Sacramenti, sicut statim dixi.

Probatur à simili; quia est aliqua irreverentia & dedecus Status Ecclesiastici, quòd persona Ecclesiastica seu Clericus, etiam volens, trahatur ad tribunal laicum, instat alterius laici, cum reversus sit Clericus.

Et ideo sic scriptum habes esp. Si diligenti 12. de foro competenti: Cum igitur hoc ius in Milevitaniensi & Carthaginensi Ecclesia sit specialiter promulgatum, ne Clerici Clericos relicto suo Pontifice, ad iudicia publica pertrahant; alioquin causam perdant, & à communione habeantur extranei, & tam Episcopi, quàm Diaconi, seu quilibet Clerici in criminali seu in civili negotio, si derelicto Ecclesiastico iudicio, publicis iudicibus se purgare voluerint, etiam si pro eis sit lata sententia, locum suum amittant, & hoc in criminali actione; in civili vero perdant, quod petierint, si locum suum maluerint obtinere. Manifestè probatur, quòd non solum in iuris, sed etiam voluntarii, pacifici non possunt, ut secularia iudicia subeant, cum non sit beneficium hoc personale, cui renuntiare valeat, sed potius, totum collegio Ecclesiastico publicè sit indultum: cui privatorum pacis derogare non potest.

Si dixeris cum Maldero supra; hic casus non est similis, quia læditur jus Prælati Ecclesiastici, qui est iudex competens, quando Clericus renuntiat privilegio fori.

Respondeo; etiam hic læditur jus Prælati Ecclesiastici sive ipsius Ecclesiæ, quod habet, ne aliquis utatur rebus sacramentalibus instar rerum profanarum & secularium. Deinde similitudo est, quòd sicut privilegium seu beneficium exemptionis non est personale, sed potius toti collegio Ecclesiastico publicè indultum; ita quoque privilegium sigilli non sit privilegium personale, sed potius toti collegio penitentium, seu toti Ecclesiæ publicè indultum, ad majorem reverentiam & amorem Sacramento adeò difficili conciliandum, cui proinde privatorum licentia non potest derogare.

Nam quod Adversarii dicunt, obligatio sigilli pendet ex voluntate penitentis; verba sunt, & nihil aliud, nisi sic intelligas; quòd penitens eadem peccata, quæ sub sigillo dixit, possit de novo dicere extra Sacramentum, & per consequens extra sigillum; quæ proinde sic dicta poterunt aliis revelari: at verò quòd penitens possit facere, ut peccata sigillata, seu dicta in Confessione, ut talia possint revelari à Confessario, quasi non essent dicta in Confessione,

R r 3

Malderus.

80.

Scotus non...

Maldus...

81.

82. Probatio à simili.

12. de Foro competenti.

83. Obiectio es Maldero.

Solvitur.

84. etiam sic dicitur.

fessione, hoc est quod quaritur, & nemo hætenus satis probavit, & ideo à Scoto & Aliis rectè negatur.

84. **Celatio Confessionis per se primò concernit favorem publicum, contra Adrianum & Malderum.**
Perperam autem observat Adrianus, & post ipsum Malderus suprà, relationem Confessionis per se primò solùm esse in favorem confidentium; quàmvis ex consequenti concernat favorem publicum; nam contrarium verum est, scilicet, relationem Confessionis per se primò concernere favorem publicum, scilicet favorem Sacramenti, quod publicum est; id est, pro communitate fidelium institutum, quàmvis ex consequenti concernat favorem singulorum pœnitentium, eo modo, quo beneficium exemptionis Clericorum, per se primò est in favorem totius collegii Ecclesiastici, quàmvis ex consequenti concernat singulos Clericos in particulari.

Distinctio inter secretum naturale & sacramentale.

Hinc non est eadem ratio secreti naturalis & secreti sacramentalis, quidquid Adrianus & Malderus suprà dicant; quia constat secretum naturale per se primò solùm esse in favorem ejus, qui secretum commisit, eùm ab ipsius voluntate dependeat; secus secretum sacramentale, quod inductum est à Christo Institute Sacramenti, & ab Ecclesia, ut constat ex antè dictis, etiam pro tali casu, quo pœnitens, quia sacrilegè constitetur, nullum meretur favorem. Porro inductum esse sub illa conditione, nisi pœnitens consenserit, dicitur quidem, sed non probatur.

85. **Audiamus Atriagam Disp. 46. n. 47. Dices: Notitia antiqua est sacramentalis: ergo nisi nova detur, semper manebit sub sigillo.**

Argumentum Atriagæ pro communi sententia.

Respondeo Primò; totum hoc sigillum esse juxta voluntatem pœnitentis; si ergo dicat: *Ego do tibi licentiam, ut narres hoc quibus velis, & illi, quibus velint, sine ulla prorsus ulteriori obligatione*, sine dubio jam manebunt omnes liberi ab obligatione: sicut enim potuit, non narrando de novo historiam, pœnitens licentiam dare, ut diceret Sacerdos duobus, potuit & quatuor; quo casu exceptis illis quatuor non posset res ulterius narrari; potuit ergo & sex; potuit & omnibus, quia eadem est ratio: eo autem ipso, quòd omnibus, jam ex integro abstulit, non narrando de novo peccata, obligationem sigilli, & reduxit totaliter rem ad notitiam habitam extra Confessionem. Hæc ille.

86. **Responsio Auctoris.**

Sed si ipse asserendo probavit, ego negando reprobavi. Nego itaque eo ipso, quòd pœnitens dedit licentiam omnibus dicendi, jam ex integro abstulisse, non narrando de novo peccata, obligationem sigilli, & reduxisse totaliter rem ad notitiam habitam extra Confessionem. Et probo adhuc manere posse obligationem sigilli ex eodem Auctore n. 46. ubi sic ait: Hoc secretum totum quantum, est in favorem Confessionis, ne ea reddatur odiosa pœnitentibus, ideoque est dependens à vo-

luntate pœnitentis; ex eo autem quòd ipse dare possit licentiam, ut Confessarius loquatur cum hoc aut cum illo, non redditur odiosa Confessio, immo magis appetibilis; cum ita pœnitens sit dominus ejus secreti, ut possit pro libitu dare, vel negare licentiam, vel eam ad duos, tres, quatuorve, vel etiam ad plures extendere: quo casu omnes, ad quos ex ea licentia notitia illa peccati devenit, teneantur sigillo ad non propalandum illud peccatum, ultra quàm licentia pœnitentis extenditur. Ita hic Auctor.

Infero ego: ergo si pœnitens dedisset licentiam Sacerdoti dicendi omnibus, omnes, ad quos ex ea licentia notitia illa peccati devenisset, teneantur sigillo ad non propalandum illud peccatum; cur enim magis teneantur duo, tres, quatuorve, vel etiam plures, quam omnes? Quòd autem omnes possint obligari, liquet: quia si omnes casu, vel ex malitia dividissent meam Confessionem, omnes obligarentur, nec possent mutuo loqui de peccato auditis in illa Confessione.

Ergo hoc ipso, quòd pœnitens dat licentiam Sacerdoti dicendi omnibus, non narrando de novo peccata, minimè ex integro abstulit obligationem sigilli, & reduxit totaliter rem ad notitiam habitam extra Confessionem. Ergo per illam licentiam non solvitur sigillum, sed tantùm extenditur. Ergo nisi de novo peccata narrentur, non reducitur res ad notitiam habitam extra Confessionem.

Et quidem optimum ac securissimum erit, repetere extra Confessionem omnia peccata singillatim, sicut si Confessarius nihil fecerit, tamen etiam securum est, si dicat Confessario: *Quod in Confessione dixi, id totum dico tibi nunc extra Confessionem, ut possis facilius ea notitia uti.* Sicut enim pœnitens dat notitiam confessionalem seu in Confessione, si dicat: *Accipe me de illo peccato, quod extra Confessionem tibi dico, nec oportet aliam novam scientiam dare Confessario per repetitionem historiarum; pari utique ratione videtur dare notitiam non confessionalem, seu extra Confessionem, dicendo: Peccatum, quod dixi in Confessione, dico tibi extra Confessionem, non dando aliam novam scientiam per repetitionem historiarum.*

Itaque in utroque casu, illa notitia breviter & compendiosa, æquivaleret notitiae distinctè prius datæ; atque ideo in casu nostro accipit virtualiter & æquivalenter extra Confessionem totam illam notitiam, sicut in alio casu accipit totam illam notitiam virtualiter & æquivalenter intra Confessionem. Ac proinde in nostro casu non utitur extra Confessionem notitiâ, acceptâ in Confessione, magis, quam in alio casu utitur in Confessione notitiâ, acceptâ extra Confessionem.

Quæ cum ita sint, dico iterum, Non solvitur sigillum per expressam pœnitentiam.

penitentis, sed tantum extenditur. Sed nec extenditur quidem per consensum tantum presumptum, ut communiter docent Theologi.

Ratio est: quia facile Confessarii fingerent sibi potius, quam rationabiliter praefererent consensum penitentis, per quod indubie redderent Confessionem odiosam, revelando peccata contra veram voluntatem penitentis. Unde tametsi tibi certum sit, penitentem debere rationabiliter consentire in revelationem alicujus peccati, sive ad impediendum proprium damnum, sive ad averendum damnum alienum, privatum aut commune; caveas tamen ne absque expressa & formali licentia peccatum reveles; quia fieri potest, ut nolit consentire, etsi hic & nunc deberet consentire.

Et dato, quod consentiret, si interrogaretur, & hoc tibi constaret; tamen fieri potest, ut nolit consentire, neque consentiat, nisi actu interrogetur; & rationabilis est talis voluntas, & merito presumitur propter abusus, qui aliis in materia tam odiosa facile contingerent. Non sufficit ergo consensus presumptus vel interpretativus, sed requiritur consensus aliquo modo expressus & formalis.

Dico: Aliquo modo; quia non semper requiritur ut dicat expressis verbis: *Do tibi licentiam loquendi de peccatis auditis in Confessione*; sed sufficit, quod penitens v. g. interroget, vel loquatur cum Confessario de aliquo, quod dixit in Confessione; hoc ipso enim censetur dare licentiam respondendi & loquendi de tali re, cum alioquin frustra interrogaret.

Quare, inquit Lugo supra n. 131. nimia videtur esse cautela Aliquorum, qui ad ostendam magis fidelitatem & observantiam sigilli, tunc etiam expressam licentiam peti volunt.

Meo judicio, nimia cautela non nocet; unde quamvis non sit obligatoria, tamen consultitur, quando commodè potest adhiberi, ne forte penitens sit in contraria opinione, & putet frangi sigillum, quando Confessarius absque alia pravia licentia responderet.

Alius casus esse potest, quando mortui proximus mandat Confessario, ut post ejus mortem dicat hæredibus, ut hoc vel illud restituant, quod ipse aliis debebat ex delicto: quaeritur, an si Confessarius non possit exequi mandatum, nisi cum revelatione vel suspitione delicti, debeat exequi.

Grassius Decif. lib. 1. c. 23. n. 14. sic ait: Constat tunc tantum confessionem revelari posse de licentia penitentis, quando cedit in ejus utilitatem; immo hoc procedit, etiam si non expressa, sed tacita fuerit concessa facultas revelandi. Hinc Confessarius justè revelare potest hæredibus, cujus ipse Confessionem audivit, sibi que mandavit, ut post ejus obitum diceret eis, ut illud restituerent, quod ipse

aliis debebat: cum per tale mandatum, saltem tacita potestas revelandi, justa de causa concedatur arg. c. *Prætere* de Offic. deleg. Navarr. in Manu. c. 12. n. 23. Hæc ille.

Verum Navarrus loco citato nihil simile scribit. In jure autem allegato sic habetur in fine: *Quia eo, quod causa sibi committitur, super omnibus, qua ad causam ipsam spectare noscuntur plenariam recipit potestatem*. Ex quibus verbis probabilis apparet sententia Grassii, ex hypothesi, quod non possit aliter Confessarius exequi mandatum, nisi revelando delictum, & hoc probè noverit mandans, quando mandatum dedit: hæc tamen licentia tacita, est aliquo modo expressa in ipso mandato.

Sed Grassius dispiciet Maldero supra, ubi sic ait: Neque verum existimo quod dixit Grassius Decif. l. 1. c. 23. n. 14. ex tacito consensu penitentis posse ejus revelari Confessionem, quando cedit in ipsius confitentis utilitatem. Itaque si mortui proximus habeat occultum debitum ex delicto, & petat à Sacerdote restitutionem injungi hæredibus, non poterit Sacerdos dicere, hoc ex delicto deberi, sed solum quod talibus hoc dari voluerit; & fatius esset suadere moribundo, ut secreto suo Codicillo talia inferat hæredibus injungenda. Si tamen ex sola executione mandati oriatur suspicio delicti, Sacerdos mandatarius excusatur, ut bene Reginaldus.

Quod ergo Grassius dixit, esse casum, quo sufficiat tacitus consensus penitentis, ut Confessarius peccatum ejus revelet, per abusum est dictum; cum potius dicere debuisset, & fortè, ut arguit exemplum, quod adducit, voluerit dari casum, ubi ex actione Confessarii, in quam penitens apertè consensit, tacitè sequatur revelatio peccati. Sanè multum differunt, tacitum esse consensum, & esse consensum in tacitam revelationem. Hucusque Malderus.

Ego autem existimo, quod Grassius dixit, per abusum non esse dictum: nam apertè consentire in actionem Confessarii, ex qua sive directè, sive indirectè sequitur necessariò revelatio peccati, est tacitè consentire in revelationem peccati. Sicuti quando Superior expressè seu apertè consentit in peregrinationem v. g. & non prohibet aliquid recipere, eo ipso tacitè concedit potestatem recipiendi ea, quæ aliàs prudenter, & cum decencia religiosa recipi possunt.

Similiter, quia Superior vult convenienter & in commodum suæ Religionis administrare munus suum, ideo tacitè censetur velle, ut quando ipse est absens, vel facillè conveniri non potest, & est periculum in mora, subditus possit aliquid accipere, absque alia expressa licentia. Prætere, expressa licentia generalis aliqua certa recipiendi, est tacita licentia singulorum actuum in particulari.

Breviter, tacita licentia est, quæ in aliquo actu

91. Sententia Malderi contra Grassium.

Reginaldus

92. Defensio Grassii.

Quid sit licentia tacita.

non extenditur per consensum tantum presumptum, ut communiter docent Theologi.

89. Non tenetur per se requirere expressam licentiam, sed sufficit, quod penitens v. g. interroget, vel loquatur cum Confessario de aliquo, quod dixit in Confessione; hoc ipso enim censetur dare licentiam respondendi & loquendi de tali re, cum alioquin frustra interrogaret.

Lugo

90. Quid faciendum si infirmus mandet Confessario, ut post mortem hoc vel illud restituant.

actu expresso, juxta legalem & rationabilem interpretationem, virtute continetur. Præsumpta propriè dicitur, quæ per conjecturas vel rationes probabiliter creditur futura, si Superior conveniretur; de præsentem autem nullo modo existit, nec per generalem, nec per specialem aliquam voluntatem Superioris. Et quamvis communis sententia doceat, licentiam præsumptam non sufficere, attamen licentiam tacitam excusare à peccato, non video quo argumento efficaciter possit improbari.

93.
Quid si licentia revelandi Confessionem fraude aut metu extorqueatur.

Sed quid dicam de licentia fraude, vi aut metu extorta? v. g. si persuadetur pœnitenti, quod teneatur consentire, quando reverà non renetur; si maritus metu mortis cogat adulteram, ut det licentiam Confessario dicendi sibi, quod ipsa de adulterio sit confessa. Certum est apud omnes, non posse Confessarium, sine sigilli violatione, illius virtute aliquid revelare, ne alioquin Sacramentum maximè reddatur odiosum, cum sic passim possent pœnitentes cogi, ad præbendum consensum cum sui infamia.

94.
Quid si re velato vergat in infamiam propriam aut alienam.

Sed quid, si pœnitens spontaneè & prorsus liberè det licentiam aliquid revelandi, quod vergit in perniciem, aut infamiam propriam vel alienam? Si verum est, totum hoc sigillum esse juxta voluntatem pœnitentis, quemadmodum secretum naturale, non video, quare tali casu Sacerdos peccaret contra sigillum; quamvis sicut ipse pœnitens, ita & Sacerdos possit peccare contra charitatem, vel etiam contra justitiam, prout perniciem vel infamiam, quæ sequitur ex revelatione, opponitur charitati vel justitiæ.

Verùm enim verò, cum secundùm Scorum hoc sigillum non sit juxta voluntatem pœnitentis, quemadmodum secretum naturale, sed etiam juxta voluntatem Dei & Ecclesiæ; videtur, pœnitentem non posse illud extendere, quando illa extensio est contra charitatem, vel justitiam, vel aliam virtutem; sed tunc tantùm, quando vel charitas, vel alia virtus ad eam inclinatur; & quodammodo obligatur: quia tunc tantùm consentitur Deus & Ecclesiæ consentire. Est igitur Deus & Ecclesiæ concesserint illam extensionem dependentem à consensu pœnitentis, id tamen intelligendum venit de consensu rationabili.

Si autem à me queritur; an licitum sit de peccatis, dictis in præcedenti Confessione, agere in sequenti Confessione? Item, an post Absolutionem, si danda est pœnitentia, possit simul per modum remedii aliquid injungi, in quo peccati fiat mentio? Respondeo citius:

CONCLUSIO VI.

Licitum est de peccatis, dictis in præcedenti Confessione, agere in sequenti, quando pœnitens solet talem Confessarium frequentare; præsertim si confiteatur circumstantiam pertinentem ad priora peccata. Item post Absolutionem, si danda est pœnitentia, potest simul per modum remedii aliquid injungi in quo peccati fiat mentio. Ut admoneatur extra Confessionem de defectu, commisso in Confessione, non sufficit licentia petita, & non obtenta.

Quantum ad primam partem Conclusionis (quam à posteriori satis probat communis praxis, sine ullo scrupulo peccati) multi Auctores judicant, teneri Confessarium ad negandam Absolutionem pœnitenti, quando cognoscit ex præcedentibus Confessionibus, illam frequenter relabi in idem peccatum, ita ut & maneat in proxima peccandi occasione, & videatur non habere serium propositum emendationis.

Deinde, est consilium omnium, qui de gubernanda conscientia agunt; ut peccantes quoad fieri potest semper habeant eumdem detrem spiritualement, ut melius possint dirigari spiritu. At si Confessarius nihil possit ducere vi præcedentis Confessionis, nihil pœnitentis varet ea consuetudo eidem confitendi, idcirco quæ omnino esset confiteri hodie uni, & alteri, ac semper uni.

Ratio à priori hujus doctrinæ (inquit Ariaga Disp. 46. n. 39.) est: quia sigillum Confessionis solum respicit forum; ut sic dicam externum; nam uti intrà Confessionem dicitur quilibet sua peccata, ita intrà illam debet pœnitentem Confessarium suum agere de illis, & ut ipsum dirigat ex noticia illius.

Sed contra: ergo si ego sui interpres Pauli confitentis sua peccata Ioanni, & postea ad me veniat idem Paulus ad Confessionem, possit ego loqui in Confessione de eis peccatis, quæ per me, tamquam per interpretem, confessum est. Similiter, si casu audivissem eum confitentem, vel consiliarius fuisset, quem Confessarius consuluerat, non habet licentiam personam nominandi, deinde ex Confessione